

Høyesteretts virksomhet i 2010

Høyesteretts hovedmål

Høyesterett dømmer i siste instans og er ankeinstans for avgjørelser truffet i lavere instanser. Høyesterett behandler både sivile saker og straffesaker og har myndighet på alle rettsområder. Høyesteretts hovedmål er å arbeide for rettsenhet, rettsavklaring og rettsutvikling. Dette innebærer en konsentrasjon om prinsipielle rettsspørsmål og retningsgivende avgjørelser.

Saksmengden

En rekke ulike saker bringes inn for Høyesterett, og antall saker har de senere år vært økende. Sakstallet for 2010 er omtrent som for 2009.

I 2010 kom det inn 426 sivile anker over dom til Høyesterett. Det tilsvarende tallet for 2009 var 482. Ca. 14 % av ankene over dom i sivile saker ble henvist til behandling i avdeling. Det innkom 502 sivile anker over kjennelser og beslutninger, mens det tilsvarende tallet i 2009 var 478.

Når det gjelder straffesaker, kom det inn 446 anker over dom og 658 anker over kjennelser og beslutninger. De tilsvarende tallene for 2009 var 410 anker over dom og 644 anker over kjennelser og beslutninger. Ca. 18 % av ankene over dom i straffesaker ble henvist til behandling i avdeling.

Høyesterett behandlet i 2010 i alt 68 sivile saker i avdeling, mens det tilsvarende tallet i 2009 var 60. Det ble i 2010 behandlet 75 straffesaker i avdeling, mens det tilsvarende tallet for 2009 var 77. Det har vært et betydelig antall tunge og arbeidskrevende saker. Mange av sakene reiste rettsspørsmål hvor internasjonale rettskilder er sentrale.

Storkammer

Ved ikrafttreddelsen av ny tvistelov 1. januar 2008 ble det samtidig gjort en endring i domstolloven § 5, som innebærer at anker som ankeutvalget har tillatt fremmet til Høyesterett, kan avgjøres av et storkammer bestående av 11 dommere. Storkammer er et alternativ til regulær avdelingsbehandling med fem dommere, eller plenumsbehandling, der alle Høyesteretts dommere deltar. Storkammer skal etter loven benyttes i saker som er av særlig viktighet.

Høyesterett har i 2010 behandlet én sak i storkammer. Saken gjaldt prøving av avslag fra Gjenopptakelseskommisjonen på begjæring om gjenåpning. I desember 2008 avgjorde Høyesterett i storkammer at alle beslutninger om å nekte en anke fremmet etter straffeprosessloven § 321 andre ledd skal begrunnes. Domfelte i foreliggende sak begjærte gjenåpning av sin tidligere rettskraftig avgjorte straffesak under henvisning til at lagmannsretten ikke hadde begrunnet en slik nektelsesbeslutning i hans sak.

Plenum

Høyesterett behandlet i 2010 fire saker i plenum hvorav to saker ble behandlet sammen.

De to første plenumsakene omhandlet beskatning av rederier og forholdet til Grunnloven § 97 om forbudet mot tilbakevirkende lover. Den neste plenumsaken reiste spørsmål om en instruks om innløsning og regulering av festeavgift i festeforhold der bl.a.

Opplysningsvesenets fond er tomteeier, ga resultater som er i strid med Grunnloven § 106 om "det Geistligheden beneficerede Gods". Årets siste plenumsak omhandlet tiltale for ulovlig

frihetsberøvelse av ikke-stridende sivile serbere under borgerkrigen i det tidligere Jugoslavia i 1992. Spørsmål var om straffansvaret var foreldet, samt om det ville være i strid med Grunnloven § 97 og forbudet mot tilbakevirkende lover å anvende de nye bestemmelsene i straffeloven 2005 kapittel 16 om krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten, som trådte i kraft 7. mars 2008.

Saksbehandlingstid

I 2010 har Høyesterett opprettholdt den meget tilfredsstillende saksbehandlingstiden fra 2009. Sakene berammes så raskt som det lar seg gjøre ut fra prosessfullmektigenes forberedelser og program. Det er ikke ventetid for å få en sak opp i Høyesterett. Gjennomsnittlig behandlingstid fra saken er innkommet Høyesterett til avgjørelse i ankeutvalget foreligger, er på under én måned. Gjennomsnittlig behandlingstid fra saken er innkommet Høyesterett til ankeforhandlingen er berammet, er ca tre måneder i straffesaker og seks måneder i sivile saker.

Endringer i dommersammensetningen

Fra og med 1. januar 2010 er det 20 dommerembeter i Norges Høyesterett.

Høyesterettsdommerne Karenanne Gussgard, Hans Flock og Kirsti Coward gikk av for aldersgrensen henholdsvis 1. februar 2010, 1. mai 2010 og 1. januar 2011. Høyesterettsdommer Ole Bjørn Støle døde etter en tids sykdom 19. november 2010.

Professor dr. juris Aage Thor Falkanger, advokat dr. juris Kristin Normann og lagdommer Ragnhild Noer tiltrådte som høyesterettsdommere henholdsvis 1. mai, 9. august og 1. oktober 2010.

Høyesterettsdommer Hilde Indreberg har i perioden 1. oktober 2010 til 31. mars 2011 permisjon fra sin stilling som høyesterettsdommer da hun er oppnevnt som medlem av Stortingets menneskerettighetsutvalg.

Professor dr. juris Kirsten Sandberg er konstituert som høyesterettsdommer i perioden fra 15. november 2010 til 20. februar 2011.

Fylkestur

Norges Høyesterett legger - som øverste domstol og den domstol som dekker hele Norge - stor vekt på å skaffe seg kunnskap om landet vårt. Som ett ledd i dette drar Høyesterett på befaring/besøk til ulike deler av landet for å gjøre seg kjent med særlig næringsliv, offentlige institusjoner og kultur. Reisen i 2010 gikk til Buskerud fylke.

Internasjonal virksomhet

Ut over den dømmende virksomheten har Høyesterett i 2010 hatt en betydelig internasjonal virksomhet. Dels har Høyesterett mottatt besøk fra utenlandske juristmiljøer, særlig domstoler. Dels har dommerne og i noen grad andre fra domstolen deltatt i kongresser, seminarer og faglige møter i andre land. Det nordiske samarbeidet står her i en særstilling.

Formålet med den internasjonale virksomheten er todelt. Den skal bidra til kompetanseheving i Høyesterett, og den skal være et bidrag til rettsstatsoppbygging og rettsstatsutvikling i andre land.

Besøk i Norges Høyesterett

Besøk av kinesiske statsadvokater i regi av Sivilombudsmannen (27. april)

Besøk av The Inter-American Court of Human Rights (ICHR) v/ bl.a. domstolens president, Diego García-Sayán (4. mai)

Nordisk høyesterettsbibliotekarmøte (3.-4. juni)

Besøk av en delegasjon fra Thailands Høyesterett (15. juni)

Besøk av amerikanske studenter – Hamline (15. juni)

Besøk av en delegasjon fra Kinas Høyesterett (28.-29. juni)

Besøk av en delegasjon fra Riksadvokatembetet i Estland (10. september)

Besøk av en kinesisk dommerdelegasjon fra Chongqing High People's Court, Chongqing (15.-16 november)

USAs ambassadør Barry White på visitt hos justitiarius i forbindelse med en omvisning i Høyesterett (7. desember)

Høyesterett har deltatt med representanter på følgende arrangement i utlandet

90-årsmarkeringen for Estlands Høyesterett, Tartu (14.-15.januar)

Åpningen av Den europeiske menneskerettighetsdomstolens domstolsår, Strasbourg (29. januar)

Konferanse i regi av The International Association of Supreme Administrative Jurisdictions (IASAJ), Sydney og Canberra (7.-11. mars)

Kollokvium i The Network of the Presidents of the Supreme Judicial Courts of the European Union, Dublin (19. mars)

Nordisk høyesterettsdommerseminar, København (23.-24. mars)

Nordisk kanslichefmøte, Stockholm (27.-28. mai)

Nordisk Seminarium – Foredrag for finske dommere og advokater, Helsingfors (28. mai)

Kollokvium i The Association of the Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union, Luxembourg (6.-9. juni)

The International Society for the Reform of Criminal Law's 23. internasjonale konferanse, Lisboa (25.-29. juni)

Det nordiske høyesterettspresidentmøtet, Vasa (16.-18. august)

Det 15. nordiske kriminalistmøte, København (19.-20. august)

The International Association of Tax Judges, Roma (27.-28. august)

Seminar om asyl- og innvandringsrett, Brussel (17. oktober)

EU forum for dommere om miljørett, Brussel (18.-19. oktober)

Foredrag for Moldovas Høyesterett i regi av Norlam, Chisinau (21.-22. oktober)

The XV Yerevan International Conference i forbindelse med 15-årsjubileet for Armenias konstitusjon, Yerevan (21.-23. oktober)

Møte i The Network of the Presidents of the Supreme Judicial Courts of the European Union om felles portalløsning for avgjørelser, Brussel (8. november 2010)

Møte i The Network of the Presidents of the Supreme Judicial Courts of the European Union, Firenze (13.-14. desember)

Møte hos presidenten i Finlands Högsta förvaltningsdomstol med presidenten i Russlands Supreme Commercial Court, Helsingfors (15. desember)

Møte i The Association of the Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union, Brussel (17. desember)

Andre arrangementer m.v.

Nordisk rettergangstävling om menneskerettigheter, København (11.-13. juni)

Høyesteretts fylkestur til Buskerud (13.-14. september)

Møte for administrasjonssjefene i domstolene, Trondheim (21.-22. oktober)

Åpen dag i Høyesterett (23. oktober)

Orientering i Høyesterett om virksomheten i Den europeiske menneskerettighetsdomstol ved dommer Sverre Erik Jebens (25. oktober)

Høyesteretts dommere har deltatt som dommere i finalen i prosedyrekonkurranser ved norske universiteter

Omvisninger og orienteringer

Høyesterett har i 2010 gjennomført 32 omvisninger for i alt 685 besøkende.

På Åpen dag 23. oktober fikk 100 besøkende omvisning og foredrag om virksomheten.

Ulike sakstyper behandlet i avdeling, storkammer og plenum 2010

Listen er ikke uttømmende

Sivile saker

Kontraktsrett	11
Erstatningsrett	10
Skatter/avgifter	9
Familie/arv/skifte	4
Forvaltningsrett	4
Ekspropriasjon/skjønn/tomtefeste	3
Trygderett	3
Arbeidsrett	2
Immaterialrett	2
Miljørett	2
Utlendingsrett	2
Advokatrett	1
Foreldelse	1
Forsikringsrett	1
Pensjonsrettigheter	1
Selskapsrett	1
Statsforfatningsrett	1
Vassdragsrett	1
Begjæring om gjenåpning	1
Krav til begrunnelse	2
Div andre sivilprosessuelle spørsmål	10

Straffesaker

Narkotika	16
Seksuallovbrudd	13
Legemskrenkelser/trusler	12
Bedrageri/utroskap/korrupsjon	2
Drap	2
Dokumentfalsk ("skimming")	1
Forbrytelser i den offentlige tjeneste	1
Foretaksstraff	1
Ildspåsettelse/skadeverk	1
Immaterialrett	1
Menneskehandel	1
Ran	1
Skattesvik/merverdiavgiftsbedrageri	1
Statsforfatningsrett	1
Vegtrafikk	1
Div brudd på spesiallovgivningen	6
Utlevering	1
Krav til begrunnelse	4
Div andre straffeprosessuelle spørsmål	10

FORRETNINGSSTATISTIKK FOR HØYESTERETT
01.01.2010 - 31.12.2010

ANKEUTVALGETS VIRKSOMHET - SIVILE SAKER
Sivile anker over dom

Ikke avgjorte saker ved periodens start	26
Innkommet	426
Avgjort	405
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	47

Resultat:

Anken henvist til Høyesterett	57 saker
Anken nektet fremmet	328 saker
Anken avvist	4 saker
Hevete ankesaker	3 saker
Anketillatelse gitt (verdi/dir.)	1 saker
Anketillatelse ikke gitt	6 saker
Annet	6 saker

---

405 saker

Sivile anker over kjennelse

Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens start	32
Innkommet anker over kjennelse	394
Avgjort i ankeutvalget	363
Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens slutt	63

Resultat:

Anke over kjennelse henvist til Høyesterett	9 saker
Forkastet eller stadfestet	274 saker
Tatt til følge/opphevet	35 saker
Anken avvist	23 saker
Hevete anker	8 saker
Annet	14 saker

---

363 saker

Sivile anker over beslutning

Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens start	15
Innkommet anker over beslutning	108
Innkommet andre saker	15
Avgjort i ankeutvalget	122
Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens slutt	16

Resultat:

Anke over beslutning henvist til Høyesterett	0 saker
Forkastet eller stadfestet	99 saker
Tatt til følge/opphevet	10 saker
Anken avvist	6 saker
Hevete anker	1 saker
Annet	6 saker

---

122 saker

HØYESTERETT I AVDELING - SIVILE SAKER

SIVILE ANKER OVER DOM

Ikke avgjorte saker ved periodens start	28
Henvist til behandling	58
Avgjort	57
Behandlet i storkammer	1
Behandlet i plenum	3
Hevet	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	29
Antall saker med behandlingstid over seks måneder fra innkommet Høyesterett til ankeforhandlingens start	16
Antall saker med behandlingstid under seks måneder fra innkommet Høyesterett til ankeforhandlingens start	44

SIVILE ANKER OVER KJENNELSE/BESLUTNING OG ANDRE SAKER

Ikke avgjorte saker ved periodens start	4
Henvist til behandling	9
Avgjort	11
Behandlet i storkammer	0
Behandlet i plenum	0
Hevet	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	2
Antall saker med behandlingstid over seks måneder fra innkommet Høyesterett til ankeforhandlingens start	1
Antall saker med behandlingstid under seks måneder fra innkommet Høyesterett til ankeforhandlingens start	10

SIVILE SAKER SAMLET

Ikke avgjorte saker ved periodens start	32
Henvist til behandling	67
Avgjort	68
Behandlet i storkammer	1
Behandlet i plenum	3
Hevet	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	31
Antall saker med behandlingstid over seks måneder fra innkommet Høyesterett til	17

ankeforhandlingens start

Antall saker med behandlingstid under seks måneder fra innkommet Høyesterett til ankeforhandlingens start 54

BEHANDLINGSTID FOR SIVILE SAKER - ANKEUTVALGET OG HØYESTERETT I AVDELING

Gjennomsnittlig behandlingstid for anker over dom fra innkommet Høyesterett til avgjort i ankeutvalget	1,0 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for anker over kjennelse fra innkommet Høyesterett til avgjort i ankeutvalget	0,9 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for anker over beslutning fra innkommet Høyesterett til avgjort i ankeutvalget	0,9 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for sivile saker fra innkommet Høyesterett til ankeutvalgets henvisning	1,2 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for sivile saker fra ankeutvalgets henvisning til Høyesteretts avgjørelse	4,8 mnd
Gjennomsnittlig samlet behandlingstid for sivile saker fra innkommet Høyesterett til Høyesteretts avgjørelse	5,9 mnd
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for samtlige avgjorte sivile saker (ankeutvalg + Høyesterett i avdeling)	1,3 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for sivile saker fra innkommet Høyesterett til ankeforhandlingens start	5,3 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for sivile saker fra ankeutvalgets henvisning til ankeforhandlingens start	4,2 mnd

ANKEUTVALGETS VIRKSOMHET - STRAFFESAKER

Straffeanker over dom

Ikke avgjorte saker ved periodens start	32
Innkommet	446
Avgjort	419
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	59

Resultat:

Anken tillatt fremmet	74 saker
Anken ikke tillatt fremmet	325 saker
Anken avvist	5 saker
Anken frafalt/hevet	7 saker
Anketillatelse gitt (dir. anke)	0 saker
Anketillatelse ikke gitt	0 saker
Annet	8 saker

---

419 saker

Straffeanker over kjennelse

Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens start	9
Innkommet anker over kjennelse	309
Avgjort i ankeutvalget	307
Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens slutt	11

Resultat:

Anker over kjennelse henvist til Høyesterett	5 saker
Forkastet eller stadfestet	248 saker
Tatt til følge/opphevet	20 saker
Anken avvist	28 saker
Anken frafalt	5 saker
Annet	1 saker

---

307 saker

Straffeanker over beslutning

Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens start	27
Innkommet anker over beslutning	349
Innkommet andre saker	22
Avgjort i ankeutvalget	342
Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens slutt	56

Resultat:

Anker over beslutning henvist til Høyesterett	3 saker
Forkastet eller stadfestet	285 saker
Tatt til følge/opphevet	20 saker
Anken avvist	11 saker
Anken frafalt	2 saker
Annet	21 saker

---

342 saker

HØYESTERETT I AVDELING - STRAFFESAKER STRAFFEANKER OVER DOM

Ikke avgjorte saker ved periodens start	10
Henvist til Høyesterett	74
Avgjort	68
Behandlet i storkammer	0
Behandlet i plenum	1
Hevet	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	16
Antall saker med behandlingstid over tre måneder fra innkommet Høyesterett til ankeforhandlingens start	43
Antall saker med behandlingstid under tre måneder fra innkommet Høyesterett til ankeforhandlingens start	27

STRAFFEANKER OVER KJENNELSE/BESLUTNING OG ANDRE SAKER

Ikke avgjorte saker ved periodens start	1
Tillatt fremmet til behandling / henvist til Høyesterett	9
Avgjort	7
Behandlet i storkammer	0
Behandlet i plenum	0
Hevet	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	3
Antall saker med behandlingstid over tre måneder fra innkommet Høyesterett til ankeforhandlingens start	2
Antall saker med behandlingstid under tre måneder fra innkommet Høyesterett til ankeforhandlingens start	6

STRAFFESAKER SAMLET

Ikke avgjorte saker ved periodens start	11
Tillatt fremmet til behandling / henvist til Høyesterett	83
Avgjort	75
Behandlet i storkammer	0
Behandlet i plenum	1
Hevet	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	19
Antall saker med behandlingstid over tre måneder fra innkommet Høyesterett til	45

ankeforhandlingens start

Antall saker med behandlingstid under tre måneder fra innkommet Høyesterett til ankeforhandlingens start

33

BEHANDLINGSTID FOR STRAFFESAKER - ANKEUTVALGET OG HØYESTERETT I AVDELING

Gjennomsnittlig behandlingstid for anker over dom fra innkommet Høyesterett til avgjort i ankeutvalget	1,0 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for anker over kjennelse fra innkommet Høyesterett til avgjort i ankeutvalget	0,3 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for anker over beslutning fra innkommet Høyesterett til avgjort i ankeutvalget	0,7 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for straffesaker fra innkommet Høyesterett til ankeutvalget tillot saken fremmet	1,1 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for straffesaker fra ankeutvalget tillot saken fremmet til Høyesteretts avgjørelse	2,6 mnd
Gjennomsnittlig samlet behandlingstid for straffesaker fra innkommet i Høyesterett til Høyesteretts avgjørelse	3,7 mnd
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for samtlige avgjorte straffesaker (ankeutvalg + Høyesterett i avdeling)	0,9 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for straffesaker fra innkommet Høyesterett til ankeforhandlingens start	3,4 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for straffesaker fra ankeutvalgets henvisning til ankeforhandlingens start	2,3 mnd